

Broj: X-KŽ-08/649-1
Sarajevo, 15.07.2010. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE !

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju, sastavljenom od sudija Mirze Jusufovića, kao predsjednika vijeća, sudija Dr Miloša Babića i Hilme Vučinića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice-asistentice Lejle Garaplija, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Aleksandra Matkovića, Duška Jovičića i Vanje Matkovića, zbog krivičnog djela krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. Krivičnog zakona BiH (KZ BiH), a u vezi sa članom 29. KZ BiH, a u odnosu na Vanju Matkovića i krivičnog djela iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, u vezi sa članom 53. KZ BiH, povodom žalbe Tužilaštva BiH, te žalbi branioca optuženih Aleksandra i Vanje Matkovića, advokata Duška Tomića i branioca optuženog Duška Jovičića, advokata Rusmira Kambara, izjavljene protiv presude Suda BiH broj: X-K-08/649-1 od 26.02.2010. godine, na sjednici održanoj u prisustvu tužitelja Tužilaštva BiH, Olega Čavke, te branioca optuženog Aleksandra Matkovića i Vanje Matkovića, advokata Duška Tomića, optuženog Duška Jovičića i njegovog branioca, advokata Rusmira Kambara, a u odsutnosti uredno obavještenih, optuženih Aleksandra Matkovića i Vanje Matkovića, dana 15.07.2010. godine, donio je:

P R E S U D U

I Žalbe branioca optuženih Aleksandra Matkovića i Vanje Matkovića, advokata Duška Tomića i branioca optuženog Jovičić Duška, advokata Rusmira Kambara, **odbijaju se kao neosnovane**, a žalba Tužilaštva BiH **djelomično uvažava** i prvostepena presuda Suda BiH broj: X-K-08/649-1 od 26.02.2010. godine **p r e i n a č a v a** u odluci o krivičnopravnoj sankciji, tako da se:

- **optuženi Aleksandar Matković** za počinjeno krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. KZ BiH, a u vezi sa članom 29. i 54. KZ BiH, osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od **6 (šest) godina**;
- **optuženi Duško Jovičić** za počinjeno krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. KZ BiH, a u vezi sa članom 29. i 54. KZ BiH na kaznu zatvora u trajanju od **3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci**;
- **optuženom Vanji Matkoviću** za počinjeno krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. u vezi sa članom 29. KZ BiH utvrđuje se kazna zatvora u trajanju od **2 (dvije) godine i 4 (četiri) mjeseca**, za krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, utvrđuje se kazna zatvora u trajanju od **6 (šest) mjeseci**, pa ga je ovo vijeće na osnovu člana 53. KZ BiH osudilo na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od **2 (dvije) godine i 8 (osam) mjeseci**.

II U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmjenjena.

O b r a z l o ž e n j e

A - Prvostepena presuda;

Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj: X-K-08/649-1 od 26.02.2010. godine optuženi Matković Aleksandar i Jovičić Duško oglašeni su krivima da su radnjama opisanim u tačkama 1. i 2. činjeničnog opisa presude počinili krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. KZ BiH u vezi sa članom 29. KZ BiH, a sve u vezi sa članom 54. KZ BiH, dok je Matković Vanja istom presudom oglašen krivim da je na način opisan u tački 2. činjeničnog opisa presude počinio krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. KZ BiH u vezi sa članom 29. KZ BiH, a radnjama opisanim u tački 3. činjeničnog opisa presude počinio krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, a sve u vezi sa članom 53. KZ BiH, pa ih je prvostepeni sud na osnovu navedenih zakonskih propisa uz primjenu odredbi iz članova 39., 42. i 48. KZ BiH osudio i to: optuženog Matković Aleksandra na kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine, optuženog Jovičić Duška na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i optuženog Matković Vanju na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca.

Istom presudom, na osnovu člana 74. stav 1. KZ BiH oduzimaju se novčanice koje su oduzete po potvrdi o oduzimanju predmeta broj: 17-13/1-2-04-1-8-20/09 od 10.05.2009. godine, a na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženi se obavezuju da naknade troškove krivičnog postupka, o čijoj će se visini prvostepeni sud odrediti posebnim rješenjem.

Protiv navedene presude žalbe su izjavili Tužilaštvo BiH, branilac optuženih Matković Aleksandra i Matković Vanje, advokat Duško Tomić, te branilac optuženog Jovičić Duška, advokat Rusmir Kamber.

B - Žalba Tužilaštva BiH;

Tužilaštvo BiH izjavilo je žalbu protiv presude Suda BiH broj: X-K-08/649-1 od 26.02.2010. godine zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 296. tačka c) ZKP BiH i odluke o krivično-pravnim sankcijama iz člana 296. tačka d) ZKP BiH, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće Suda BiH uvaži žalbu i prema utvrđenom stanju stvari preinači prvostepenu presudu na način da optužene ogласi krivim za krivična djela kako je i postavljeno optužnim aktom, te da oduzme stvari i predmete čije je oduzimanje takođe predloženo optužnicom Tužilaštva BiH broj: KT-221/09.

Pogrešno utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi, Tužilaštvo nalazi kako u osuđujućem, tako i oslobađajućem dijelu presude. U tom smislu žalbom se navodi da je prvostepeni sud i pored provedenih dokaza izveo pogrešan zaključak da iz optužnice Tužilaštva BiH broj: KT-221/09 nije vidljivo na koji način je optuženi Matković Aleksandar rukovodio organizovanom grupom, te da se ne može izvesti zaključak kakva je bila uloga optuženih Jovičić Duška i Matković Vanje u organizovanoj grupi. Upravo iz navedene formulacije, prema navodima Tužilaštva, vidljivo je da prvostepeni sud u obrazloženju predmetne presude prihvata i obrazlaže postojanje organizovane grupe, ali postojanje organizovane grupe ne prihvata u samoj kvalifikaciji učinjenog djela. U obrazloženju pobijane presude, prema novodima žalitelja, pogrešno se zaključuje da obilježja zločinačke

organizacije, kao što su visok stepen organizovanosti, jasno postavljeni ciljevi, planovi, disciplina i slično, nisu našli uporišta u provedenim dokazima.

Tužilaštvo žalbom ističe da optuženi nisu organizovali i pristupili organiziranoj grupi bez razmišljanja, te da nisu pristupili izvršenju djela spontano, na mah, već upravo suprotno. Tužilaštvo je stajališta da je prvostepeni sud mogao naći da se u osobi optuženog Matković Aleksandra radi o glavnom organizatoru kriminalnih djelatnosti koje traju dugi vremenski period, te da su upravo pod njegovom kontrolom djelovali i drugi optuženici, pripadnici tako organizovane grupe.

Pogrešan zaključak je prema navodima žalbe Tužilaštva, donesen i u odnosu na oslobadajući dio presude koji se odnosi, kako na optuženog Matković Vanju, tako i na optuženog Matković Aleksandra. Naime, sud je izveo pogrešan zaključak o činjenicama o kojima su pred sudom dali svoje izjave svjedok Pajić Zdravko, zamjenik komandira Specijalne policije Državne agencije za istragu i zaštitu, koji je u konkretnom slučaju rukovodio akcijom lišenja slobode optuženih, te Amir Cero pripadnik Specijalne jedinice Državne agencije za istrage i zaštitu, u odnosu na kojeg je i počinjeno krivično djelo ometanje rada pravosuda iz člana 241. stav 2. KZ BiH. U svom iskazu, kako se navodi žalbom Tužilaštva, Cerić Amir je decidno opisao na koji način je predmetno djelo počinjeno od strane optuženog Matković Vanje, te kako se u konkretnom slučaju zapravo radilo o direktno predstojećoj istovremenoj i stvarnoj prijetnji upotrebom vatrenog oružja od strane optuženog Matković Vanje. Prema navodima žalitelja, sud je donio pogrešan zaključak i u odnosu na optuženog Matković Aleksandra, u smislu oslobadajućeg dijela presude koji se odnosi na učinjenje krivičnog djela iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo u vezi sa članom 30. KZ BiH. Naime, provedeni dokazi prema tvrdnjama Tužilaštva BiH, van razumne sumnje upućuju na zaključak da je Matković Aleksandar sa umišljajem podstrekao Matković Vanju na učinjenje predmetnog krivičnog djela, odnosno da odluku o protupravnom nošenju oružja Matković Vanja nije donio sam.

Žalbom Tužilaštva ističe se i da je prvostepeni sud izrečenom presudom morao oduzeti PMV marke BMW koje je upotrebljeno u izvršenju predmetnog krivičnog djela, a za koje je utvrđeno da ga koristi isključivo Matković Aleksandar, te da isto zapravo ne predstavlja stalno sredstvo firme na koju je prijavljeno, a koja firma je u vlasništvu roditelja optuženog Matković Aleksandra.

Žalbom je osporavana i odluka o krivičnopravnim sankcijama kojom je prvostepeni sud Matković Aleksandra osudio na kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine, Jovičić Duška na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i Matković Vanju na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 4 (četiri) mjeseca. Povreda na koju žalba ukazuje upravo je posljedica prethodne povrede tj. pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, dakle ista je prema žalbenim navodima, proizvela prenisko odmjerene visine kazne.

Na žalbu Tužilaštva odgovore su dostavili branilac optuženih Matković Aleksandra i Matković Vanje, advokat Dušan Tomić i branilac optuženog Jovičić Duška, advokat Kamber Rusmir, sa prijedlogom da se žalba Tužilaštva BiH od 08.04.2010. godine izjavljena na presudu Suda BiH broj: X-K-08/649-1 od 01.04.2010. godine, odbije kao neosnovana.

C- Žalba branioca optuženih Matković Aleksandra i Matković Vanje;

Branilac optuženih Matković Aleksandra i Matković Vanje, prvostepenu presudu pobija zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede člana 6. EKLJP, tj. prava na pravično i fer suđenje, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće uvaži žalbu, ukine prvostepenu presudu i odredi održavanje pretresa.

Pobijanu presudu osporava branilac optuženih Matkovića iz razloga što je prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačke i), j) i k) ZKP BiH.

Prema navodima žalitelja svi oduzeti predmeti od tada osumnjičenih lica oduzeti su nezakonito prilikom nezakonitog pretresa, te na tako dobijenim dokazima sud ne može temeljiti niti jednu svoju odluku, pa samim time niti izrečenu presudu. Žalbom se ukazuje i na nezakonito provedene posebne istražne radnje, kao i na podstrekavanje optuženih na počinjenje krivičnog djela, a što prema navodima žalitelja, proizilazi iz činjenice da optuženi Aleksandar nije prodao niti jedan euro nikome osim prikrivenim istražiteljima.

U odnosu na optuženog Matković Vanju, branilac konstatuje da niti jedan dokaz ne ukazuje na činjenicu da je isti znao, odnosno da je mogao znati šta Aleksandar nosi u Sarajevo, vjerovao je da zapravo nosi zlatni sat u Sarajevu na prodaju. U odnosu na optužbu koja se odnosi na krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, branilac ističe da je optuženi Vanja nosio vatreno oružje radi poznate opasnosti za Matković Aleksandra, jer je brat od istog ubio tri Crnogorca, opasne razbojnikе koji su reketirali roditelje, pa iz tih razloga postoji stalna prijetnja da se izvrši osveta nad Aleksadrom, zbog čega je prema navodima odbrane, u cilju zaštite optuženi Vanja nosio i držao vatreno oružje.

Na navedenu žalbu Tužilaštvo nije dostavilo odgovor.

D- Žalba branioca optuženog Jovičić Duška;

Žalbu optuženog Jovičić Duška izjavio je branilac, advokat Rusmir Kamber zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće prvostepenu presudu preinači i optuženog Jovičić Duška oslobodi od optužbe, ili da na osnovu člana 315. stav 1. tačka a) i b) ZKP BiH, prvostepenu presudu ukine i odredi održavanje pretresa.

Žalbom branioca optuženog osporava se pobijana presuda iz razloga što iz provedenih dokaza nije vidljivo da je optuženi Jovičić pribavljao lažan novac sa ciljem da ga stavi u opticaj kao pravi. Dakle, prema navodima žalitelja, u radnjama optuženog Jovičić Duška ne ogledaju se elementi krivičnog djela iz člana 205. stav 2. KZ BiH, budući da isti nije pribavio lažan novac sa ciljem da ga stavi u opticaj kao pravi, te da isti nije znao da se radilo o lažnim eurima, odnosno optuženi Jovičić je samo brojao pravi novac. U žalbi se dalje navodi da se niti u jednom snimljenom i preslušanom razgovoru, a niti u transkriptima ne spominje optuženi Jovičić Duško kao učesnik u nezakonitim radnjama, te da je prikupljanje dokaza u ovom postupku kao i slikanje optuženog Jovičića na licu mjesta sa liscama i eurima u rukama, nezakonito i ponižavajuće, zbog čega je, prema navodima

odbrane optuženog, potrebno da se cjelokupan predmet proglašeni nezakonitim i da se dokazi odbace kao takvi.

Konačno, žalbom branioca optuženog Jovičića ističe se i činjenica da je u samoj fazi istrage povrijeđeno pravo na odbranu optuženog, obzirom da branilac optuženog nije imao mogućnosti uvida u spis predmeta, te da mu je od strane Tužilaštva i sudije za prethodni postupak obrazloženo da na to nema pravo i da bi uvidom u spis ugrozio istragu.

Zbog svega navedenog, odbrana optuženog Jovičića smatra da u radnjama optuženog nema elemenata krivičnog djela iz člana 205. stav 2. KZ BiH, te da kod istog nema umišljaja za izvršenje bilo kojeg krivičnog djela.

Na navedenu žalbu Tužilaštvo nije dostavilo odgovor.

E – Sjednica Apelacionog vijeća (član 304. ZKP BiH);

Na sjednici Apelacionog vijeća, koja je održana dana 15.07.2010. godine, u odsutnosti uredno obavještenih optuženih Matković Aleksandra i Matković Vanje, u smislu odredbe iz člana 304. ZKP BiH, tužitelj Tužilaštva BiH, te branioci optuženih ukratko su izložili žalbe, te u cjelosti ostali kod pisano iznesenih navoda i prijedloga. Optuženi Jovičić Duško izjavio je da je saglasan sa navodima i istaknutim prijedlozima svog branitelja.

F – Odluka vijeća Apelacionog odjeljenja u smislu odredbe člana 306. ZKP BiH;

Nakon što je ispitana pobijana presuda u smislu člana 306. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga.

U okviru žalbenog prigovora koji se odnosi na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, odbrana optuženih ističe da se pobijana presuda zasniva na dokazima na kojima se ne može zasnivati, tj. da su provedene posebne istražne radnje učinjene nezakonito i bez uporišta u odredbama procesnog zakona.

Navedeni prigovori bili su predmet odlučivanja i pred prvostepenim vijećem, pa je tako u obrazloženju pobijane presude, po ocjeni ovog vijeća, na jasan i razložan način obrazložena autentičnost, relevantnost i zakonitost prikupljenih dokaza, kao i dokazna snaga svakog dokaza pojedinačno i u vezi sa ostalim. Naime, materijalni dokazi Tužilaštva uvedeni u sudski spis, a koji se odnose na naredbe Suda BiH o provođenju posebnih istražnih radnji (a koje i jesu osnov osporavanja) jasno i očigledno ukazuju na činjenicu da odbrana optuženih svojim prigovorima u smislu trajanja posebnih istražnih radnji, te navodnog podstrekavanja od strane posebnih istražitelja, nije dovela u pitanje zakonitost preduzetih radnji, a time i zakonitost pribavljenih dokaza.

Žalbama odbrane optuženih potencira se da su prikriveni istražitelji prekoračili svoja ovlaštenja, te da su isti bili maksimalno angažovani u nagovaranju optuženog Matković Aleksandra da uđe u posao sa lažnim eurima, pri tome ne navodeći koje su to konkretne radnje koje bi eventualno ukazivale na radnje podstrekavanja. Žalbom branioca Duška Tomića ističe se da je prikriveni istražitelj insistirao da se Aleksandar pridržava dogovorenih rokova, jer je isti često probijao rokove, međutim ta radnja prikrivenog

istražitelja u konkretnom slučaju ne može se posmatrati kao radnja podstrekavanja, budući da ista nije uticala da se kod optuženog Matkovića stvori ili učvrsti odluka o prodaji krivotvorenih novčanica, obzirom da je odluka o počinjenju krivičnog djela kod optuženog već bila formirana. Jasno je, a i u pobijanoj presudi je obrazloženo, da se prikrivenom istražitelju prilikom izvođenja ove posebne istražne radnje ne može nametnuti zahtjev apsolutne pasivnosti, što ne spori u žalbi niti branilac optuženog Matković Aleksandra, obzirom da isti treba da preduzima određene radnje koje pokazuju zainteresovanost za pojedine kriminalne radnje, kako bi uspio ostvariti infiltraciju u organizirane kriminalne grupe, pa je samim time evidentno da radnja prikrivenog istražitelja koju osporava odbrana Matkovića, nije radnja podstrekavanja, nego radnja koja stvara samo priliku i vrijeme za izvršenje već dogovorenog predmetnog krivičnog djela.

Imajući u vidu navedeno, Apelaciono vijeće nalazi da u konkretnom slučaju nije postupljeno suprotno odredbama člana 116. stav 5. ZKP BiH, odnosno, da nisu preduzimane aktivnosti koje bi predstavljale podstrekavanje od strane prikrivenih istražitelja, pa se žalbeni navodi kojima se ukazuje suprotno odbijaju u cjelosti kao neosnovani.

Žalbeni prigovor odbrane optuženog Jovičića da je povrijeđeno pravo na odbranu, budući da branilac nije imao pravo uvida u cjelokupni spis u fazi istrage, ovo vijeće nalazi neosnovanim. Naime, odredbom člana 47. ZKP BiH propisano je da se u fazi istrage može uskratiti pravo branitelja da pregleda spise i dokumentaciju, ako bi isto ugrozilo cilj istrage. Stavom 2. istog člana, propisano je da kada je riječ o pritvorskom predmetu, tužilac će dostaviti sudiji za prethodni postupak dokaze bitne za procjenu zakonitosti pritvora, a radi obavještanja branitelja. Naime, branitelj optuženog Jovičića u konkretnom slučaju (advokat Petko Budiša) bio je obavješten o dokazima bitnim za procjenu zakonitosti pritvora, što proizilazi i iz obrazloženja osnovane sumnje u okviru rješenja o određivanju, te produženju pritvora (rješenja Suda BiH, broj: X-KRN-08/649 od 12.05.¹ i 10.06.2009. godine²). Stoga, po nalaženju ovog vijeća, prigovori da branitelj nije imao uvid u dokaze bitne za procjenu zakonitosti pritvora u fazi istrage, ostaju bez potrebne činjenične i logičke osnove, zbog čega se kao takvi odbijaju u cjelosti.

Žalbama optuženih prvostepena presuda se osporava i zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, uz tvrdnju da Tužilaštvo BiH nije ponudilo dostatne dokaze kojima bi potkrijepilo navode iz optuženice, odnosno da je prvostepeno vijeće zasnovalo uvjerenje o izvršenju krivičnog djela od strane optuženih, na osnovu netačnih i pogrešno utvrđenih činjenica.

Prije svega, neosnovane su tvrdnje branilaca optuženih, da je izostala ocjena dokaza u smislu da nije utvrđena odlučna činjenica da su drugooptuženi Jovičić Duško i trećeooptuženi Matković Vanja mogli znati da se radi o krivotvorenim novčanicama, te da je u cijelosti izostao subjektivni stav navedenih optuženih prema radnji i posljedici djela.

¹ Rješenje Suda BiH broj: X-KRN-08/649 od 12.05.2009. godine (određivanje pritvora osumnjičenima Matković Aleksandru, Jovičić Dušku i Matković Vanji)

² Rješenje Suda BiH broj: X-KRN-08/649 od 10.06.2009. godine (produženje pritvora osumnjičenima Matković Aleksandru, Jovičić Dušku i Matković Vanji)

Naime, u izreci pobijane presude jasno se navodi da je optuženi Jovičić Duško, dana 31.01.2009. godine zajedno sa Matković Aleksandrom, 200 krivotvorenih novčanica valute Euro u apoenima od 100 Eura, sa ciljem njihovog daljeg stavljanja u opticaj, prodao izvjesnom „Mariu“ u unutrašnjosti trgovačkog centra „Merkator“ u Sarajevu, ulica Ložionička broj 16, a Matković Vanja dana 10.05.2009. godine, zajedno sa Matković Aleksandrom i Jovičić Duškom, prebacio 812 krivotvorenih novčanica, PMV marke BMW X5 koje koristi Matković Alkesandar, preko granične crte iz Republike Srbije u BiH, bez prijavljivanja posjedovanja krivotvorenog novca ovlaštenim službenim osobama carinske kontrole, nakon čega su navedeni novac dalje prebacili na područje Sarajeva, s ciljem dalje prodaje krivotvorenog novca njima poznatoj osobi „Mariu“. Iz navedenog proizilazi da su optuženi Jovičić Duško i Matković Vanja, jednako kao i prvooptuženi Matković Aleksandar, znali da se vrši transfer krivotvorenog novca, te da su isti tokom navedenog transfera imali tačno određene aktivnosti, pa je tako Jovičić Duško u dva navrata izvršio brojanje i kontrolu valjanosti novca koji su dobijali od „Maria“, dok je Matković Vanja jedanput učestvovao u prodaji krivotvorenog novca na način da je postupio po uputama Matković Aleksandra, i to da navedeni krivotvoreni novac upakovan u pvc kesu narandžaste boje, po izlasku iz vozila na dogovoreno mjesto kupoprodaje, unese u kafić u unutrašnjosti trgovačkog centra „Merkator“ u Sarajevu, ulica Ložionička broj 16, nekoliko minuta kasnije nakon što Matković Aleksandar i Jovičić Duško uđu i susretnu se sa njemu poznatom osobom po imenu „Mario“, te da po ulasku sjedne nešto dalje od njih i da preuzeti krivotvoreni novac donese i preda Matković Aleksandru, kada ga isti pozove, po kojim uputama je Matković Vanja i postupio. Dakle, obzirom na navedene aktivnosti optuženih, jasno je da su isti znali da se vrši transfer i prodaja krivotvorenog novca, te da su svojim radnjama na odlučujući način doprinijeli izvršenju krivičnog djela, zbog čega i jesu počinili krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2., a u vezi sa članom 29. KZ BiH.

U vezi sa navedenim, ne može se prihvatiti niti tvrdnja branioca optuženog Jovičić Duška, da se u radnjama optuženog ne ogledaju elementi izvršenja krivičnog djela za koje se tereti, jer optuženi nije učestvovao u radnjama pribavljanja lažnog novca, isti je zapravo samo brojao pravi novac u vrijeme prodaje lažnog novca. Preduzimajući „samo“ brojanje pravog novca u vrijeme simuliranog otkupa krivotvorenog novca, optuženi Jovičić je u svojstvu saizvršioca, na odlučujući način doprinio izvršenju krivičnog djela za koje se tereti, kako 31.01.2009., tako i 10.05.2009. godine. Stoga, prema nalaženju ovog vijeća, žalbeni prigovori kojima se osporavaju zaključci prvostepenog vijeća da se u radnjama optuženog Jovičića ostvaruju bića krivičnog djela iz člana 205. stav 2., a u vezi sa članovima 29. i 54. KZ BiH, odbijaju se kao neosnovani.

Nadalje, za razliku od stavova iznesenih u žalbama odbrana optuženih, ovo vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće svestranom ocjenom svih izvedenih dokaza na sve okolnosti (iskazi optuženih, iskazi svjedoka, materijalni dokazi, prije svega izvještaji državne agencije za istragu i zaštitu, vještačenje predmetnih novčanica), a koje se odnose na pribavljanje krivotvorenog novca od strane provooptuženog Matković Aleksandra, te stavljanjem istog u opticaj kao da je pravi od strane optuženih Matković Aleksandra, Jovičić Duška i Matković Vanje, donijelo jedini mogući i osnovan zaključak, a to je da su optuženi Matković Aleksandar i Jovičić Duško kao saizvršioци počinili produženo krivično djelo krivotvorenje novca iz člana 205. stav 2. KZ BiH, te optuženi Matković Vanja kao saizvršilac krivično djelo iz člana 205. stav 2. KZ BiH.

Konačno, Apelaciono vijeće primjećuje da od strane žalbi, na način kako to one čine, nisu dovedeni u pitanje činjenični zaključci prvostepene presude, pa se samim tim i ostale tvrdnje o pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju ukazuju kao neosnovane.

U odnosu na optuženog Matković Vanju i optužbu za krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, branilac optuženog u žalbi navodi da je isti zbog zaštite prvooptuženog Matkovića neovlašteno držao i nosio vatreno oružje. Način na koji žalitelj želi da umani krivičnu odgovornost optuženog za navedeno krivično djelo je zapravo bez pravnog uporišta, jer ukazivati na navodnu neophodnost neovlaštenog držanja i nošenja vatrene oružja u cilju zaštite prvooptuženog Matković Aleksandra, posve je neargumentovano i nelogično, budući da je jasno da niko nema pravo samoincijativno da ostvaruje određena prava za koja smatra da mu pripadaju, ignorirajući propisane postupke i nadležne državne organe koji su u obavezi da štite prava svih građana, odnosno svih pojedinaca. U suprotnom, svi bi preuzimali ulogu policijskih organa i nadležnih državnih organa, te time zapravo činili i određeno krivično djelo samovlašća, propisano u svim pravnim sistemima. Stoga, žalbeni prigovori odbrane Matkovića Vanje, kada je u pitanju optužba za krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo, u potpunosti su neosnovani, te su kao takvi od strane ovog vijeća i odbijeni.

Apelaciono vijeće je cijeneći žalbene prigovore Tužilaštva, našlo da su isti djelomično osnovani.

Naime, kada su u pitanju zaključci pobijane presude u odnosu na optužbu da je optuženi Matković Aleksandar počinio krivično djelo organizovani kriminal iz člana 250. stav 3. KZ BiH, tj. da je isti organizovao zločinačku organizaciju radi vršenja krivičnih djela, a da su optuženi Jovičić Duško i Matković Vanja postali pripadnici zločinačke organizacije, čime bi počinili krivično djelo iz člana 250. stav 2. KZ BiH, ovo vijeće nalazi da su isti ispravni, te da je prvostepeno vijeće ispravno odlučilo kada je na osnovu odredbi člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH, odlučilo da optužene oslobodi od navedene optužbe.

Suprotno žalbenim navodima Tužilaštva, prvostepeno vijeće je na bazi provedenih dokaza pravilno zaključilo da za optužene nije dokazano da su izvršili krivična djela kako je to opisano u tački II 1. izreke pobijane presude, jer optužba nije ponudila relevantne dokaze na osnovu kojih bi se pouzdano i nesumnjivo moglo zaključiti da se u konkretnom slučaju radilo o organizovanoj grupi ljudi od najmanje tri osobe, koja postoji određeni vremenski period, te koja je organizovana od strane provoptuženog Matković Aleksandra. Ovo posebno kada se ima u vidu i činjenica, da prvi put, prilikom simuliranog otkupa krivotvorenih novčanica, nije utvrđeno prisustvo trećeg lica, odnosno trećeooptuženog Matković Vanje, koji se pojavljuje tek prilikom drugog otkupa, te ostaje nejasno, a posve i nedokazano, na koji način je, ukoliko su tačne tvrdnje tužioca, zapravo djelovala navodna organizovana grupa pod rukovodstvom prvooptuženog Matkovića, koliko je ista brojala članova i koliko dugo egzistirala. Dakle, analizom provedenih dokaza nije na nesumnjiv način utvrđeno postojanje zločinačke organizacije, barem ne one koja je propisana odredbom člana 19. stav 1. KZ BiH, zbog čega se zaključci prvostepenog vijeća u tom pogledu ukazuju ispravnim i na zakonu utemeljenim.

Takode, prvostepeno vijeće je u vezi sa dijelom optužbe koji se odnosi na optuženog Matković Aleksandra da je radnjama u tačkama II 2. izreke presude počinio krivično djelo iz člana 52. Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije Kantona Sarajevo u poticanju, ispravno utvrdilo da nema dokaza da je isti poduzeo umišljajno navođenje ili nagovoranje optuženog Matković Vanje na izvršenje krivičnog djela, odnosno da optuženi Matković Vanja primi i nosi neovlašteno vatreno oružje. Naime, provedenim dokazima nije dokazano da je Matković Aleksandar preduzeo bilo kakve djelatnosti kojima bi izvršio podstrekavanje kao što su ubjeđivanje, nagovaranje, obećanje poklona i sl., što je ispravno i konstatovano pobijanom presudom, zbog čega se žalbeni prigovori Tužilaštva kojima se ukazuje suprotno, odbijaju kao neosnovani.

Žalbenim prigovorima Tužilaštva nisu dovedeni u ozbiljnu sumnju niti zaključci pobijane presude u odnosu na optuženog Matković Vanju i optužbu za krivično djelo ometanje rada pravosuđa iz člana 241. stav 2. KZ BiH. Po ocjeni ovog vijeća, prvostepeno vijeće je valjano utvrdilo da Tužilaštvo BiH nije dokazalo da je optuženi Matković Vanja preduzeo radnje koje bi ukazivale na takav stepen prijetnje čiji bi intenzitet spriječio službenu osobu da vrši službenu dužnost. Suprotno žalbenim navodima, prvostepeno vijeće je iz predočenih dokaza, posebno cijeneći iskaze svjedoka na koje se poziva u žalbi i Tužilaštvo, dakle, iskazi Cero Amira, Mrdić Željka i Pajić Zdravka, ispravno zaključilo da se ne može nesumnjivo utvrditi da je optuženi u vrijeme lišenja slobode izvadio pištolj sa namjerom da isti spriječi službenu osobu da obavlja službenu dužnost, obzirom da pištolj niti jednog momenta nije okrenuo prema ovlaštenim osobama, isti je držao cijelo vrijeme okrenut prema tlu i odbacio ga je nakon izdate naredbe policajca koji je i izvršio lišenje slobode optuženog. Dakle, imajući u vidu utvrđeno činjenično stanje, prvostepeno vijeće je i po ocjeni ovog vijeća, valjano zaključilo da nisu ispunjena sva bitna obilježja krivičnog djela iz člana 241. stav 2. KZ BiH, odnosno da nije dokazano da je optuženi svojim radnjama, kako je to i opisano u izreci pobijane presude, ostvario takav stepen prijetnje prema policijskom službeniku kojim bi ga spriječio da obavlja svoju službenu dužnost. Stoga, žalbeni prigovori Tužilaštva BiH, kojima se ukazuje da je prvostepeno vijeće neopravdano zanemarilo utvrđene činjenice u odnosu na optuženog Matković Vanju, ostaju bez potrebne logične i činjenične osnove, te se kao takvi odbijaju u cjelosti.

Kada je u pitanju odluka o krivičnopravnoj sankciji, žalbu na istu, pored Tužilaštva uložila je i odbrane optuženog Jovičić Duška.

Razmotrivši odluku o krivičnim sankcijama, kako u okviru žalbenih prigovora odbrane optuženog Jovičića, tako i u okviru žalbenih prigovora Tužilaštva BiH, Apelaciono vijeće nalazi da izrečene kazna zatvora optuženima nisu primjerene težini krivičnog djela i stepenu krivične odgovornosti istih.

Naime, prvostepeno vijeće nije na adekvatan način vrednovalo sve relevantne okolnosti tako da izrečene kazne nisu u srazmjeri sa težinom krivičnog djela i stepenom krivične odgovornosti optuženih i istim se u konkretnom slučaju, po ocjeni ovog vijeća, ne može postići svrha kažnjavanja u skladu sa odredbama člana 39. KZ BiH.

Cijeneći žalbene navode Tužilaštva BiH u pogledu odmjeravanja kazni optuženima, ovo vijeće nalazi da se u istoj osnovano navodi da su kazne prenisko odmjerene, posebno kada se uzme u obzir opasnost i upornost na strani optuženih, te štetna posljedica i društvena

opasnost njihovih radnji, kao i veliki broj krivotvorenih novčanica, što sve ima značaja za ocjenu predmetnog djela i stepena socijalne nevrijednosti, a što je pri izboru mjere kazne optuženima valjalo vrednovati kao otežavajuće okolnosti, pa je stoga ovo vijeće, imajući u vidu svrhu kažnjavanja, ocjenilo da je opravdano i neophodno optuženima Matković Aleksandru, Jovičić Dušku i Matković Vanji, izreći strožije kazne.

Stoga, ocjenom svih okolnosti na strani optuženih (posebno cijeneći činjenicu da se u predmetnom slučaju radilo o velikom broju lažnih novčanica, kvalitetnih krivotvorenina u velikim apoenima) ovo vijeće nalazi da su kazne, i to za optuženog Aleksandra Matkovića kazna zatvora u trajanju od **6 (šest) godina**, za optuženog Duška Jovičića kazna zatvora u trajanju od **3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci**, te jedinstvena kazna zatvora za optuženog Maković Vanju u trajanju od **2 (dvije) godine i 8 (osam) mjeseci**, adekvatan odraz težine krivičnih djela za koje su optuženi oglašeni krivim, stepena krivične odgovornosti i ličnosti istih. Tako povećane kazne su, po ocjeni ovog vijeća, u predmetnom slučaju u svemu primjerene ličnostima učinilaca, težini djela, okolnostima pod kojim je učinjeno i svim drugim okolnostima iz člana 48. KZ BiH od značaja za odmjeravanje kazne i podobne da se njima ostvare ciljevi kako generalne, tako i specijalne prevencije, predviđene odredbama člana 6. i 39. KZ BiH.

U odnosu na prijedlog Tužilaštva o izricanju mjere sigurnosti oduzimanje predmeta, istaknut kako u prvostepenom postupku, tako i u predmetnoj žalbi, ovo vijeće nalazi da je isti neosnovan. Naime, prvostepeno vijeće je donijelo ispravnu odluku kada nije našlo osnova da shodno članu 74. KZ BiH, od optuženih oduzme mobilne aparate kao i PMV marke BMW, budući da nije utvrđeno da su ispunjeni uvjeti za njihovo oduzimanje predviđeno već navedenom odredbom člana 74. KZ BiH.

Slijedom iznesenog, prijedlog Tužilaštva BiH o izricanju mjere sigurnosti, odbija se kao neosnovan, i u tom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmjenjena.

Konačno, kako navodi podnesenih žalbi odbrana optuženih Matković Aleksandra, Matković Vanje i Jovičić Duška nisu osnovani, a žalba Tužilaštva BiH djelomično osnovana u pogledu odluke o izrečenim krivičnopravnim sankcijama optuženima, to je temeljem člana 310. stav 1. u vezi sa članom 314. ZKP BiH, valjalo odlučiti kao u izreci presude.

Zapisničar:
Pravni savjetnik-asistent
Lejla Garaplija

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA

Mirza Jusufović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.

